

*В. В. ЛУЦЯК, студент III курсу
(Вінницький державний технічний університет)
А. С. БОЙКО, студентка I курсу
(Вінницький торговельно-економічний інститут КНТЕУ)*

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА РОСЛИННОЇ ОЛІЇ

Наукові праці МАУП, 2003, вип. 7, с. 42–43

Орієнтація виробництва на класичний маркетинг призводить інколи до протиріч між виробництвом і суспільством. Необхідність досягнення паритету між економічними інтересами виробництва і еколого-соціальними потребами соціуму породила новий концептуальний підхід до виробничої діяльності — соціально-етичний (екологічний) маркетинг. Соціально-етичний маркетинг враховує стратегічні потреби суспільства загалом на відміну від класичного маркетингу, який спрямований на задоволення потреб споживача та досягнення цілей виробника.

Система екологічного маркетингу — це нова методологія, яка забезпечує виробника інструментом, за допомогою якого він зможе оптимально управляти всією сукупністю факторів дії на навколишнє середовище.

Однією з глобальних проблем людства є зменшення природних ресурсів, наприклад, площі родючих земель та їх урожайності через інтенсивне ведення сільського господарства.

Зараз в Україні існує низка економічних проблем, які може частково розв'язати екологічний маркетинг. Так, в умовах економічної кризи до України законно і незаконно великим потоком надходять харчові добавки, лікарські препарати, дитяче харчування, кондитерські вироби, фрукти, овочі і таке інше. При цьому часто для цієї продукції використовуються сировина і напівсировина, вивезена з України. Такою сировиною серед інших є ядро горіха грецького, яке масово вивозиться за кордон, а потім надходить в Україну в кондитерських виробках, косметиці, напоях, лікарських препаратах.

Ядро горіха грецького за вмістом корисних для людини речовин є унікальним природним про-

дуктом. У ньому міститься майже 80 мікроелементів, вітаміни, 6 із 9 незамінних амінокислот, білки. Олія горіха грецького є аналогом жиру риби, оскільки містить ненасичені жирні кислоти Омега-3 та Омега-6. Продукти горіха грецького користуються настільки високою популярністю за кордоном, що майже весь урожай в Україні скуповується по ціні, що вища у 6 разів за цукор, і вивозиться за кордон, в той час як рентабельність продуктів переробки сировини горіха грецького становить більше 300 %.

В Україні у приватному секторі росте багато горіха грецького, який приносить досить великий урожай. Це дозволяє здійснювати його промислово переробку і виробляти вказану продукцію у необхідній кількості, внаслідок чого можна замінити виробництво соняшникової олії та зберегти сотні тисяч земель від виснаження.

Дерево горіха грецького — це комбінат. Кожну його частинку можна переробляти і використовувати, що дозволяє реалізувати безвідходні технології. Ще на стадії воскової стиглості з плодів горіха виготовляють барвники, чай, приготують ванни для лікування різних хвороб, настойки для захисту рослин і тварин від шкідників. Деревина горіха, маючи високу якість та близько 40 відтінків кольору, використовується для виготовлення найвишуканіших меблів та художніх виробів. Таким чином, горіх має велике еколого-економічне значення.

У нашому проекті закладено нову методику насадження горіха грецького, яка основана на його особливих біологічних властивостях та врахуванні помилок старих методів насадження. На основі вже отриманого нами досвіду насадження можна здійснити учнями та студентами навчаль-

них закладів районних центрів і сіл за підтримки органів місцевого самоврядування, громадських екологічних та інших організацій. Вінницьким осередком Всеукраїнської екологічної Ліги та станцією юннатів була започаткована акція “Золотий горіх”. У результаті акції було висаджено тисячі саджанців горіха. За умови участі Всеукраїнських громадських екологічних організацій впродовж десяти років можна висадити 50 млн дерев, що займе загальний ряд довжиною 50 тис. км. Це буде рівноцінно посіву соняшника (який виснажує землі) на площі 250 тис. га кожного року. Реалізація проекту по насадженню горіхів із розрахунку одне дерево на кожного жителя України дасть урожай в 500 тис. т горіха, а переробка всього 0,1 урожаю дозволить одержати розрахунковий прибуток 2 млрд грн. У наш час з насадженням горіха є проблема, яка полягає в тому, що горіх плодоносить, коли він росте сам, а в суцільних горіхових садах ця рослина “задиhaється” і не дає урожаю (урожайність

0,5 ц з га). Ці та інші причини призвели до того, що організації та установи не займаються насадженням горіха грецького. Але горіх у багатьох областях України росте на присадибних ділянках, про що свідчить значний урожай, який поки що вивозиться за межі держави.

Нами створено обладнання для малих підприємств та індивідуальних господарств, розроблено технічні умови, освоєно екологічно чисту технологію виготовлення олії та розроблено методику насадження горіха грецького. Рекомендується створити єдиний в Україні центр по координації насадження горіха грецького олійних сортів, збору сировини та її переробки. Це дасть змогу реалізувати ідею проекту, здійснювати закупку сировини та виробництво продукції на сучасному технологічному рівні. Розв’язання цієї важливої економічної та економічної проблеми під силу екологічним організаціям, які зможуть стати більш масовими, коли залучать для реалізації проекту велику кількість молоді.